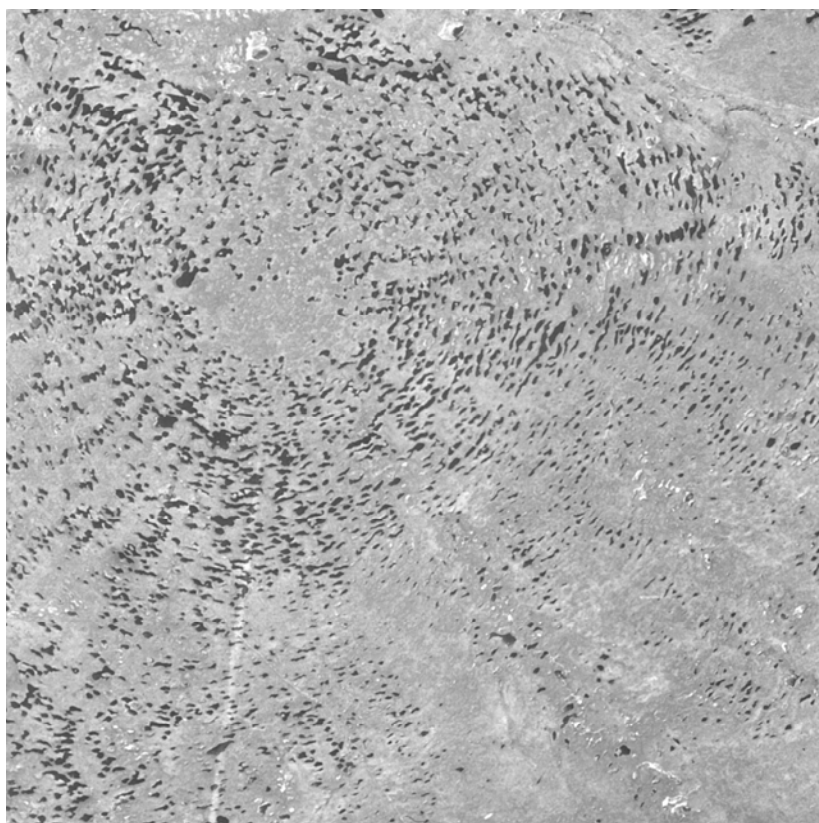

Høymyrer i Andøy kommune

Kartlegging av forekomster primært på grunnlag av flybildeserier

Jarle W. Bjerke

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er en ny, elektronisk serie fra 2005 som erstatter de tidligere seriene NINA Fagrapport, NINA Oppdragsmelding og NINA Project Report. Normalt er dette NINAs rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på annet språk når det er hensiktsmessig.

NINA Temahefte

Som navnet angir behandler temaheftene spesielle emner. Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. NINA Temahefte gis vanligvis en populærvitenskapelig form med mer vekt på illustrasjoner enn NINA Rapport.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. De sendes til presse, ideelle organisasjoner, naturforvaltningen på ulike nivå, politikere og andre spesielt interesserte. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine vitenskapelige resultater i internasjonale journaler, populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Norsk institutt for naturforskning

Høymyrer i Andøy kommune

**Kartlegging av forekomster primært på
grunnlag av flybildeserier**

Jarle W. Bjerke

Bjerke, J. W. 2005: Høymyrer i Andøy kommune – Kartlegging av forekomster primært på grunnlag av flybildeserier - NINA Rapport 82. 22 pp.

Tromsø, oktober 2005

ISSN: 1504-3312

ISBN: 82-426-1626-4

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET

Åpen

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

REDAKSJON

Jarle W. Bjerke

KVALITETSSIKRET AV

Karl-Birger Strann

ANSVARLIG SIGNATUR

Forskningssjef Sidsel Grønvik

OPPDRAAGSGIVER(E)

Andmyran Vindpark AS

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER

Asgeir Andreassen

FORSIDEBILDE

Konsentrisk høymyr. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

NØKKEWORD

Myr, høymyr, nedbørsmyr, naturtype, vegetasjonstype, flybilder, vern, verneverdi, botanikk, Andøy, Nordland, Vesterålen

KEY WORDS

Mire, raised bogs, ombrogenic bogs, nature types, vegetation types, aerial photographs, conservation, conservation value, botany, Andøy Municipality, Nordland County, Vesterålen

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA Trondheim

NO-7485 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo

Postboks 736 Sentrum

NO-0105 Oslo

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 22 33 11 01

NINA Tromsø

Polarmiljøsenderet

NO-9296 Tromsø

Telefon: 77 75 04 00

Telefaks: 77 75 04 01

NINA Lillehammer

Fakkelgården

NO-2624 Lillehammer

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 61 22 22 15

<http://www.nina.no>

Sammendrag

Bjerke, J. W. 2005: Høymyrer i Andøy kommune – Kartlegging av forekomster primært på grunnlag av flybildeserier - NINA Rapport 82. 22 pp.

På oppdrag for Andmyran Vindpark AS har NINA foretatt en undersøkelse av forekomster av høymyrer i Andøy kommune. I alt 24 områder i kommunen ble registrert å romme veldefinerte høymyrer eller elementer av høymyr. Av disse 24 er 13 betraktet å være av lokal verdi, tre av regional-lokal verdi, fire av regional verdi, og fire av nasjonal (og da også av internasjonal) verdi. En av disse fire er imidlertid i ettertid blitt destruert i forbindelse med uttak av torv. Av de tre gjenværende er to konsentriske og en eksentrisk. Kun en av disse er allerede inkludert i et verneområde. Det er den konsentriske myra nord for Skogvollvatnet. En annen konsentrisk myr finnes mellom elvene Bardåa og Myraelva. Den eneste eksentriske myra av nasjonal verdi i Andøy kommune ligger innenfor planområdet for Andmyran Vindpark, vest for Leira.

De tre kompleksene av regional verdi er noe mindre enn de som er av nasjonal verdi, men har relativt sterke ringforma strukturer, noe som skiller dem fra myrene som er av lokal verdi.

Verdisettinga er kun basert på analyser av flybildeseriene. Botaniske og zoologiske undersøkelser kan resultere i tilleggsinformasjon som kan gi ei videre verdiøkning. Basert på de føringer som er gitt i offentlige utredninger og handbøker, er det naturlig at spesielt de gjenværende myrene av nasjonal verdi skånes for inngrep i all framtid, og at myrene av regional verdi også taes særskilt hensyn til.

Jarle W. Bjerke, Norsk institutt for naturforskning NINA, Polarmiljøsenteret, N-9296 Tromsø
jarle.werner.bjerke@nina.no

Abstract

Bjerke, J. W. 2005: Raised bogs in Andøy Municipality, Nordland County – Mapping of occurrences primarily based on aerial photographs. - NINA Rapport 82. 22 pp.

On the instructions from Andmyran Vindpark AS, Norwegian Institute for Nature Research (NINA) undertook a survey of the occurrences of raised bogs in Andøy Municipality, Nordland County. In total, 24 sites within the municipality were identified to contain well-defined raised bogs or elements of raised bogs. Of these 24, 13 were evaluated as being of local value, three of regional-local value, four of regional value, and four of national (and hence also of international) value. However, one of these four was destroyed by turf industry after the aerial photographs were taken. Two of the three remaining raised bogs of international value are concentric, whereas one is eccentric. Only one of these is so far incorporated in a conservation area. This is the concentric raised bog north of the lake Skogvollvatnet. Another raised concentric bog occurs between the rivers Bardåa and Myraelva. The only eccentric raised bog of national/international value in the municipality is situated west of Leira within the area of the planned wind park named Andmyran Vindpark.

The four raised bogs of regional value are smaller than those that are of national value, but have relatively well-defined ring-shaped structures, for which they are distinguished from the bogs that are of local value only.

The evaluation of values is based solely on analyses of aerial photographs. Botanical and zoological surveys may result in additional data that can lead to even higher evaluation. Based on the instructions given in public reports and handbooks, it is natural to conclude that especially the remaining raised bogs of national values ought to be conserved, and also that the bogs of regional value are taken particular care of.

Jarle W. Bjerke, Norwegian Institute for Nature Research NINA, the Polar Environmental Centre, N-9296 Tromsø, Norway
jarle.werner.bjerke@nina.no

Innhold

Sammendrag	3
Abstract	4
Innhold.....	5
Forord	6
1 Innledning.....	7
2 Materiale og metoder	8
3 Resultater	9
4 Diskusjon.....	21
5 Referanser	22

Forord

NINA har fått i oppdrag fra Andmyran Vindpark AS å foreta ei kartlegging og vurdering av høymyrskomplekser i Andøy kommune. Dette oppdraget er i hovedsak gjennomført med grunnlag i studier av flybildeserier. Rapporten skal også benyttes av Andøy kommune i forbindelse med arealdelen av kommuneplanen. Trond Johnsen ved NINA i Tromsø genererte kartene som brukes i rapporten.

NINA takker Andmyran Vindpark AS for oppdraget.

17. oktober 2005

Jarle W. Bjerke

1 Innledning

Høymyrer er hvelvede (konvekse) myrkomplekser som kun blir tilført næring gjennom nedbør. Nedbørsmyrer er næringsfattige, i motsetning til myrer som også får tilført næring fra sigevann og grunnvann. Moen (1998) og Direktoratet for naturforvaltning (1999) fokuserer på tre typer høymyrer. Konsentriske høymyrer har høyeste punkt i eller nært sentrum av myrkomplekset. Eksentriske høymyrer har høyeste punkt nær den ene kanten av komplekset. Atlantiske høymyrer er terrengdekkende og kan ha flere kupler som er bygd opp av næringsfattig torv (se også Moen m. fl. 2001). Med andre ord er høymyrer i utgangspunktet geomorfologiske strukturer, og deres verdi vurderes derfor i stor grad ut fra deres morfologi og størrelse. Høymyrer kan derfor ha høy verdi selv om plantene og mosene som vokser på dem er vidt utbredte. Høymyrenes verdi kan imidlertid øke dersom de også innehar botaniske og/eller zoologiske naturverdier (jfr. Direktoratet for naturforvaltning 1999).

Langs strekninga fra Vestvågøy til Sør-Troms finnes flere høymyrskomplekser, og spesielt på Andøya er det mange slike komplekser (Vorren 1970, 1979, Edvardsen 1988, Buys 1992). I forbindelse med naturfaglige utredninger av tiltaksområdet for Andmyran Vindpark AS, ble det bemerket at innenfor området finnes flere høymyrselementer, deriblant ei velutvikla eksentrisk høymyr i søndre del av området (Bjerke m. fl. 2004).

Intakte høymyrer er en prioritert naturtype, og intakte og velutvikla høymyrer over 50 daa er betraktet som svært viktige elementer (Direktoratet for naturforvaltning 1999). Områder med svært viktige naturtyper vurderes som nasjonalt viktige, eller å være av nasjonal verdi (jfr. f.eks. Statens vegvesen 2005). Også i nasjonal rapport over truede vegetasjonstyper er høymyrer listet (Moen m. fl. 2001). Høymyrer med kantskog og lagg er beskrevet som egen vegetasjonstype, mens andre høymyrselementer inngår i vegetasjonstypen *Terrengdekkende myr og annen oseanisk nedbørsmyr*. Det er med andre ord sterkt dokumentert at høymyrer bør tas hensyn til ved eventuelle inngrep i naturen.

Siden Andøy kommune har flere forekomster av høymyrer, er det betimelig at disse blir kartlagt og vurdert, slik at de kan inkorporeres og taes hensyn til i kommunedelplaner og andre planarbeider.

2 Materiale og metoder

Konsentriske og eksentriske høymyrer er ofte gjenkjennelige på flybilder, fordi de har et karakteristisk nettverk av hovedsakelig sirkelforma strenger og høljer (se illustrasjoner i Moen 1998 og Direktoratet for naturforvaltning 1999). Eksentriske høymyrer kan også ha parallelle eller halvsirkelforma strukturer (Vorren 1970, Moen m. fl. 2001). Andmyran Vindpark AS stilte til disposisjon en harddisk og noen CD-er med skannede flybilder som samlet dekker mesteparten av Andøy kommune. Flybildene tilhører seriene 543 og 780 tatt av Widerøes flyselskap og Polarfly AS hhv. i 1953 og i 1956. Bildene er tatt fra 3300 til 3600 meters høyde og har en målestokk på 1:15.000. Området fra Einletvatnet og nordover mot Andenes er ikke dekket av de skannede flybildene. Dette området er imidlertid tidligere kartlagt for høymyrer av professor K.-D. Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). I konsesjonssøknaden for Andmyran Vindpark (Thorkildsen & Andreassen 2005) er det også lagt ved en oversikt over enkelte høymyrer i kommunen.

Siden flybildene kun har vært tilgjengelige i elektronisk form, har NINA ikke hatt muligheten til å studere dem ved hjelp av stereobilder for på den måten å få et tredimensjonalt bilde av myrene. Tredimensjonalitet styrker tolkninga av struktur og form, noe som kan være viktig for å stadfeste at myrene faktisk er tydelig hvelvede. Like fullt, mange av høymyrene i kommunen er så tydelige at selv i todimensjonalitet er det ingen tvil om at det er snakk om høymyrer.

Myrenes størrelse og form beregnes og beskrives ved hjelp av flybildene, samt ved inntegning på Statens kartverks M711-kart for regionen. Oversiktskart er utarbeidet i ArcView. Utsnitt av flybilder fra Fjellanger Widerøe Foto er laget i Adobe Photoshop Elements 3.0. Utsnittene som vises i rapporten kan ha noe forskjellig målestokk. Det kan da være nyttig å benytte oppgitt størrelse på høymyrskomplekset som indikasjon på målestokk. Oppgitte koordinater er alle i UTM, WGS84. Alle tilhører sone 33W. Koordinatene angir høyeste punkt for myrkompleksene. For konsentriske myrer korresponderer dette i stor grad til kompleksets sentrum, mens for eksentriske myrer er punktet i eller nær en av kantene av komplekset.

Vurderinger av myrenes viktighet er basert på deres form og størrelse. De er vurdert ut fra skalaen lokal (kommunen og nabokommuner), regional (fylket / landsdelen) og nasjonal/internasjonal. Siden Norge har spesielt ansvar for bevaring av høymyrer (Direktoratet for naturforvaltning 1999), kan praktisk talt alle myrer av nasjonal verdi også betraktes å være av internasjonal verdi. Denne skalaen er ofte brukt i verneplansutredninger i Norge. Denne skalaen tilsvarer også ABC-skalaen som ofte benyttes i kartleggingsstudier av biologisk mangfold.

3 Resultater

Totalt 24 komplekser ble identifisert ved hjelp av flybilder. Alle unntatt ett av disse befinner seg på selve Andøya, og de aller fleste finnes fra Sellevoll og nordover. Forekomstene er angitt på figur 1 (nordlig del) og figur 2 (sørlig del).

De identifiserte høymyrkompleksene beskrives her i en geografisk rekkefølge, med de nordligste nevnt først.

1. lokalitet: Lyngvatnet Ø
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 438 860
Størrelse: 600 m x 350 m
Verdivurdering: Lokal

Beskrivelse: Flybilder for dette området var ikke tilgjengelige, men myrkomplekset er identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Den eksentriske høymyra ligger i kanten av Storvatnet. Den er langsmal med mest parallelle strukturer og er ikke blant de best utvikla høymyrene.

2. lokalitet: Kobbvatnet SV
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 456 855
Størrelse: 650 m x 450 m
Verdivurdering: Regional

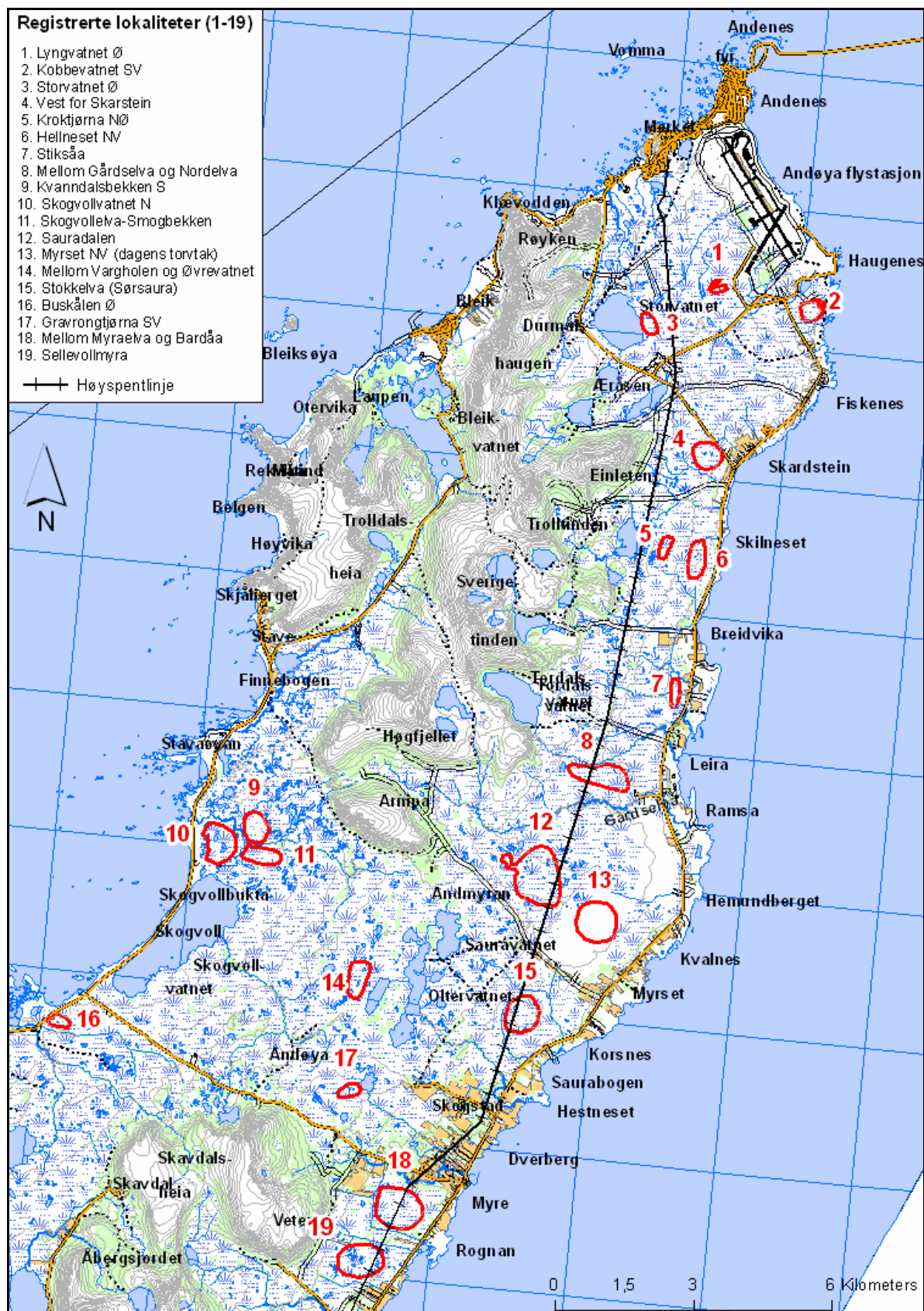
Beskrivelse: Flybilder for dette området var ikke tilgjengelige, men myrkomplekset er identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Den eksentriske høymyra omslutter helt eller delvis Kobbvatnet. Den er ikke blant de største, derfor vurdert som viktig (dvs. regional), og ikke svært viktig.

3. lokalitet: Storvatnet Ø
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 424 853
Størrelse: 500 m x 250 m
Verdivurdering: Regional / lokal

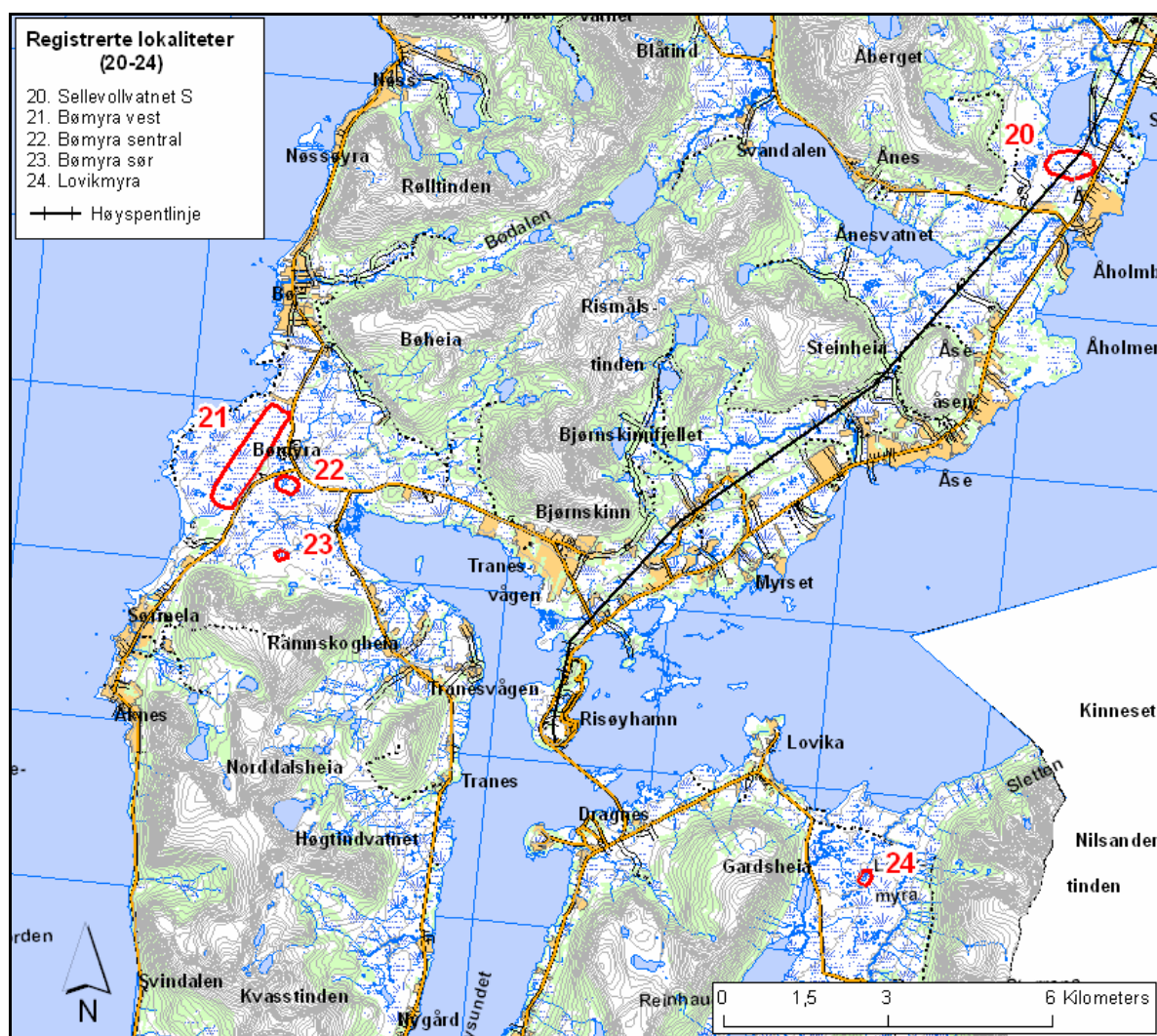
Beskrivelse: Flybilder for dette området var ikke tilgjengelige, men myrkomplekset er identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Den eksentriske høymyra ligger i kanten av Storvatnet. Den er lita og trolig ikke spesielt godt utvikla og er derfor vurdert som noe mindre viktig enn den ved Kobbvatnet (se ovenfor).

4. lokalitet: Vest for Skarstein
Type: Konsentrisk høymyr
UTM: WS 436 823
Størrelse: 650 m x 600 m
Verdivurdering: Regional / lokal

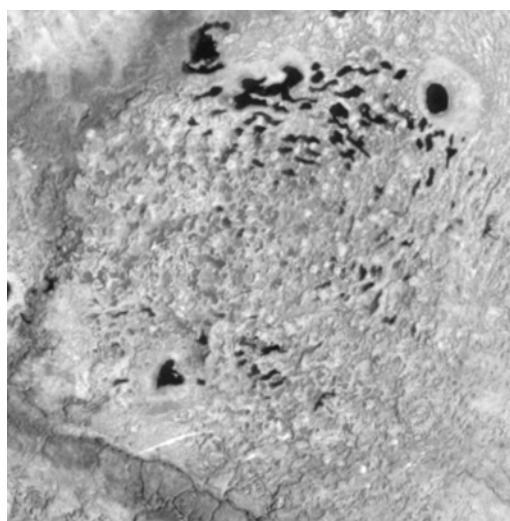
Beskrivelse: Myr er synlig på flybilder og er også identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Den konsentriske høymyra ligger rett ved dagens hovedveg. Sirkelstrukturene er utydelige (figur 3). Basert på dette, nærheten til vei som kanskje har forringet kantsonen, samt den begrensede størrelsen, vurderes komplekset som regionalt-lokalt viktig. Den er ikke blant de beste konsentriske myrene i regionen.

Figur 1: Oversikt over forekomster av høymyrer i nordlig del av Andøy kommune, det vil si Andøya f.o.m. Sellevoll og nordover.

Figur 2: Oversikt over forekomster av høymyrer i sørlig del av Andøy kommune fra Sellevollvatnet og sørover.

Figur 3: Lita, konsentrisk myr vest for Skarstein. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

5. lokalitet: Kroktjørna NØ
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 426 803
Størrelse: 1300 m × 550 m
Verdivurdering: Regional

Beskrivelse: Myra er synlig på flybilder og er også identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Den ble også omtalt av Bjerke m. fl. (2004). Den eksentriske høymyra ender ved Storvatnet. Det er ei relativ stor eksentrisk myr, men er ikke sterkt velvet.

6. lokalitet: Hellneset NV
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 435 800
Størrelse: 450 m × 500 m
Verdivurdering: Regional / lokal

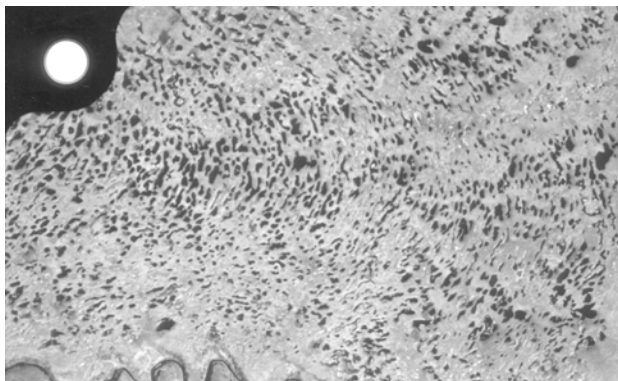
Beskrivelse: Myra er synlig på flybilder og er også identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Denne eksentriske høymyra faller ca. 10 høydemeter over 450 meter i vest-østlig retning. Høyeste punkt er så og si i vestlig ytterpunkt. Den er trolig noe berørt av gårdsdrift og telefonledninger.

7. lokalitet: Stiksåa SØ
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 429 772
Størrelse: 650 m × 250 m
Verdivurdering: Lokal

Beskrivelse: Myra er synlig på flybilder og er også identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985), dog med utydelige grenser. Flybildene viser at denne myra ikke har tydelige strukturer, men kun tendenser til ringforma strenger og høljer. Myra er i tillegg smal. Den betraktes derfor som lite viktig. Vorren (i Flakstad m. fl. 1985) identifiserte også et mindre område rett nordvest for det angitte området, omtrent med sentrum i punkt WS 427 774. Dette området har ingen strukturer som kommer tydelig fram på de tilgjengelige flybildene og betraktes heller ikke som viktig.

8. lokalitet: Mellom Gårdselva og Nordelva
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 407 754
Størrelse: 1500 m × 500 m
Verdivurdering: Nasjonal

Beskrivelse: Myra er godt synlig på flybilder og er også identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Den er også nærmere beskrevet av Bjerke m. fl. (2004). Myra er stor, har tydelig ringforma strenger og høljer (figur 4), er intakt, og har et veldefinert høyeste punkt. Kraftlinja krysser myra. Dette er den største og mest stilrene eksentriske høymyra som er identifisert i Andøy kommune. Derfor framholdes det her at myrkomplekset har en stor verdi (jfr. Bjerke m. fl. 2004) tilsvarende nasjonal verdi.

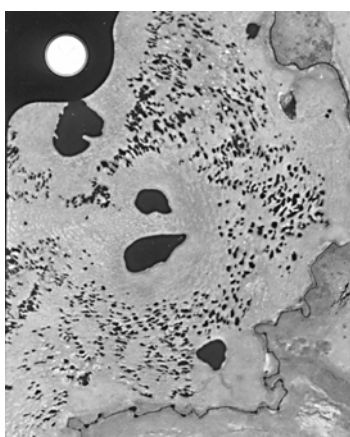
Figur 4: Stor, eksentrisk myr mellom Gårdselva og Nordelva vest for Leira. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto. Høyeste punkt av myra havner utenfor flybildet.

9. lokalitet: Kvanndalsbekken S
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 339 745
Størrelse: 700 m x 550 m
Verdivurdering: Lokal

Beskrivelse: Denne myra er innlemmet i Skogvoll naturreservat. Den skilles fra 10. lokalitet av Kvanndalsbekken og Skogvollrelva. Myra er avbildet i Buys (1992, s. 27). Den har mange høljer som peker i ulike retninger, noe som gjør den mindre stilren og begrenser dens verdi.

10. lokalitet: Skogvollvatnet N
Type: Konsentrisk høymyr
UTM: WS 328 735
Størrelse: 1050 m x 1050 m
Verdivurdering: Nasjonal

Beskrivelse: Myra er godt synlig på flybilder (figur 5) og er også identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Den er i tillegg avbildet i Buys (1992). Myra har tydelig ringforma struktur som i vest blir avbrutt mot strandsonen. Den er derfor ikke en komplett konsentrisk høymyr, men den kvalifiserer trolig likevel til å oppnå nasjonal verdi. Størstedelen av myra er innenfor grensene til Skogvoll naturreservat.

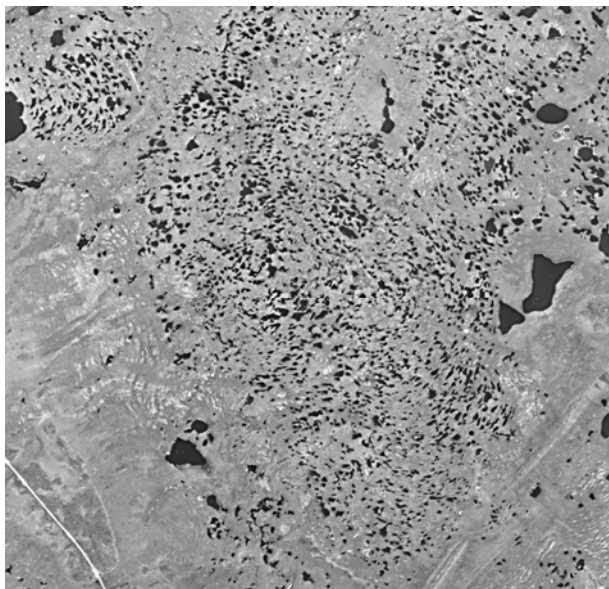
Figur 5: Konsentrisk myr rett nord for Skogvollvatnet. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto. Den nordligste delen av myra havner utenfor flybildet.

11. lokalitet: Skogvollrelva-Smogbekken
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 343 735
Størrelse: 850 m × 450 m
Verdivurdering: Lokal

Beskrivelse: Denne myra er innlemmet i Skogvoll naturreservat. Myra er langsmal og ender i vest ved Skogvollrelva som er grense mot 10. lokalitet. Den er avbildet i Buys (1992, s. 27). Størstedelen av myra mangler høljer, og strukturene er generelt utydelige.

12. lokalitet: Sauradalen
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 396 734
Størrelse: 1300 m × 800 m
Verdivurdering: Regional

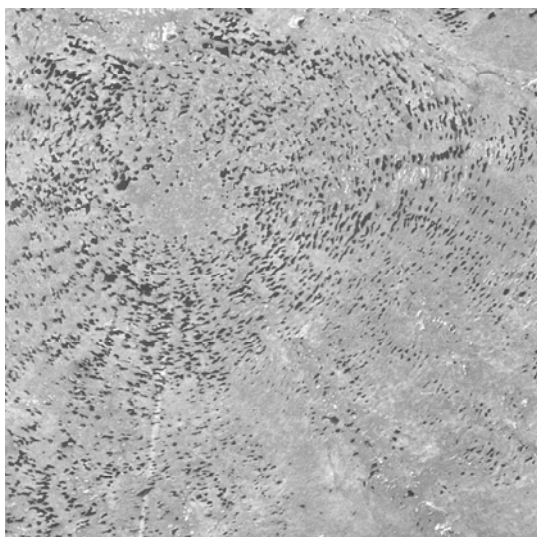
Beskrivelse: Myrkomplekset ble også identifisert av Thorkildsen & Andreassen (2005). Det befinner seg mellom Sauravatnet og Gårdselva. Det er ei stor, men lite stilren myr. Høljene danner ikke tydelige ringstrukturer (figur 6). Det er mulig at dette er et kompleks av flere mindre elementer. Så på tross av størrelsen betraktes den ikke å være av mer enn regional verdi. Kraftlinja krysser i østlig ytterkant av myrkomplekset.

Figur 6: Eksentrisk myr mellom Sauravatnet og Gårdselva (kalt Sauradalen). Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

13. lokalitet: Myrset NV (dagens torvtak)
Type: Konsentrisk høymyr
UTM: WS 412 722
Størrelse: 1300 m × 1200 m
Verdivurdering: Før inngrep: nasjonal. Etter inngrep: ingen verdi

Beskrivelse: Myra er godt synlig på flybilder og er også identifisert av Vorren (i Flakstad m. fl. 1985). Myrkomplekset er i dag ødelagt av torvindustri. Den var ei svært stilren, konsentrisk høymyr av nasjonal verdi før den ble torvet (figur 7). Kun ei annen konsentrisk høymyr i kommunen (se 18. lokalitet) kan måle seg med denne.

Figur 7: Stor, konsentrisk myr nordvest for Myrset før den ble ødelagt av torving. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

14. lokalitet: Mellom Vargholen og Øvrevatnet
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 362 711
Størrelse: 900 m x 400 m
Verdivurdering: Lokal

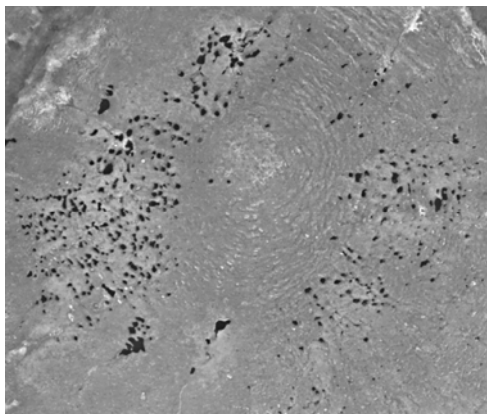
Beskrivelse: Området er innlemmet i Skogvoll naturreservat. Flybilder viser at det her er tendens til eksentrisk høymyr med fallretning fra nord mot sør. Høyeste punkt ligger i nordøstlig ytterpunkt av komplekset, og den har ingen strukturer øst for høyeste punkt (figur 8). Mangelen på tydelige strukturer fører til at den kun vurderes å være av lokal verdi.

Figur 8: Uklar, eksentrisk myr mellom Vargholen og Øvrevatnet. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

15. lokalitet: Stokkelva (Sørsaura)
Type: Konsentrisk høymyr
UTM: WS 396 703
Størrelse: 750 m × 700 m
Verdivurdering: Regional

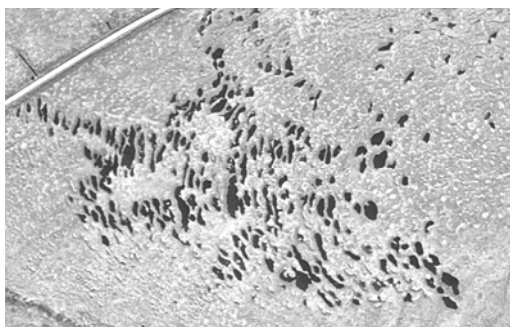
Beskrivelse: Dette er ei konsentrisk myr som ligger omkranset av to forgreininger av Stokkelva. Området er kalt Sørsaura av Thorkildsen & Andreassen (2005). Myra er i sentrale deler uten høljer, men i dette området er strengene tydelig ringformete (figur 9). Dette er trolig ei relativt ung høymyr. Den er ikke like stor som de myrene som vurderes å være av nasjonal verdi. Den noe uklare kanten i vest, samt mangelen på klare høljer i sentrum bidrar også til at den kun vurderes å være av regional verdi. Kraftlinja krysser myra.

Figur 9: Konsentrisk-eksentrisk myr ved Stokkelva. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

16. lokalitet: Buskålen Ø
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 296 700
Størrelse: 350 m × 200 m
Verdivurdering: Lokal

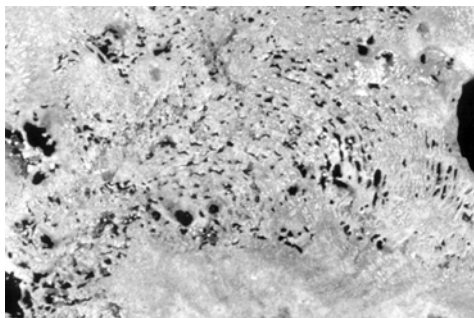
Beskrivelse: Et lite område har spredte vifteforma strenger og høljer (figur 10). Området mangler et klart definert toppunkt, og det er mulig at dette er mer som ei bakkemyr å regne enn som ei eksentrisk høymyr. Verdien er uansett ansett å være liten.

Figur 10: Et lite område ved Buskålen med vifte- til bueforma strenger og høljer. Bilveien skimtes i øvre venstre del av bildeutsnitt. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

17. lokalitet: Gravrongtjørna SV
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 358 685
Størrelse: 600 m × 300 m
Verdivurdering: Lokal

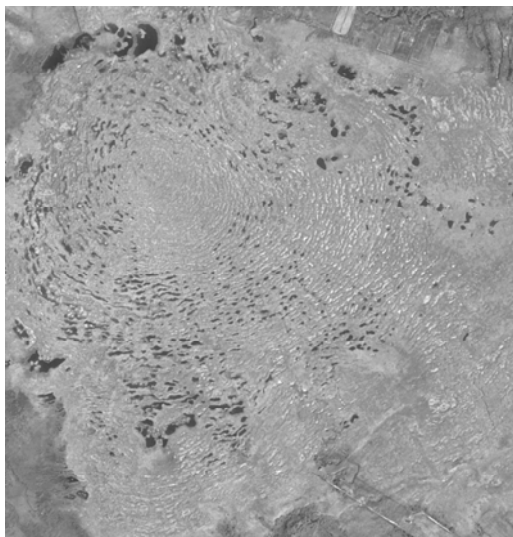
Beskrivelse: Området er rett sør for Skogvoll naturreservat. Flybilder viser at det her er tendens til eksentrisk høymyr med fallretning fra vest mot øst. Myra er også avbildet i Vorren (1970). Den ender ved selve tjørna, som så vidt skimtes i høyre kant (figur 11). Den består av små, smale høljer og strenger som ikke er synlige i søndre del (figur 11). Begrensa størrelse og kun moderat utvikla strukturer fører til at den betraktes å være av lokal verdi.

Figur 11: Lita, eksentrisk myr øst for Gravrongtjørna. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

18. lokalitet: Mellom Myraelva og Bardåa
Type: Konsentrisk høymyr
UTM: WS 368 662
Størrelse: 1050 m × 1000 m
Verdivurdering: Nasjonal

Beskrivelse: Vorren (1979) nevner at det vakreste eksemplaret av mellomboreal høymyr i Nord-Norge er "Sellevollmyra ved Myre". På siste versjon av kartblad 1233 II fra Statens kartverk (utgave 4-NOR) er stedsnavnet *Sellevollmyra* plassert sør for elva Bardåa (se 19. lokalitet), men jeg antar at Vorren (1979) tenkte på den delen av myra som er nord for Bardåa, nemlig den som er avbildet i figur 12 og som behandles her som 18. lokalitet. Myra er også avbildet i Vorren (1970). Denne myra er/var sammen med den ødelagte høymyra ved Myrset (13. lokalitet) de beste eksemplarene av konsentrisk høymyr i kommunen og trolig også i landsdelen (men se Vorrens beskrivelse av Gimsømyrene i Vågan kommune). Den er derfor av nasjonal verdi. Kraftlinja krysser myra.

Figur 12: Stor, konsentrisk høymyr mellom Bardåa og Myraelva. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

19. lokalitet: Sellevollmyra
Type: Konsentrisk høymyr
UTM: WS 360 650
Størrelse: 1100 m × 1000 m
Verdivurdering: Lokal

Beskrivelse: Denne myra ligger akkurat der stedsnavnet *Sellevollmyra* er plassert på siste versjon av kartblad 1233 II. Den har imidlertid svake strukturer (figur 13), og er av den grunn trolig ikke den Vorren (1979) henviste til (se 18. lokalitet). Størrelsen på området med noe mer tydelige strukturer er begrensa. Myra tolkes å være av lokal verdi. Kraftlinja krysser myra.

Figur 13: Utydelig, konsentrisk høymyr ved Sellevoll. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

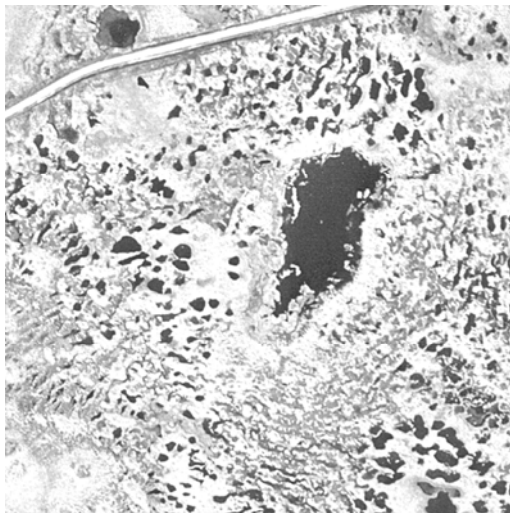
20. lokalitet: Sellevollvatnet S
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 360 650
Størrelse: 800 m × 600 m
Verdivurdering: Lokal

Beskrivelse: Denne myra, som også ble listet av Thorkildsen & Andreassen (2005), er lite utvikla. Den har ingen spesielle ringforma strukturer og er uten et klart definert høydepunkt. Den betraktes derfor som lite viktig.

21. lokalitet: Bømyra vest
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 197 560
Størrelse: 1500 m × 3000 m
Verdivurdering: Lokal

Beskrivelse: Området er kalt *Mellom Sørmela og Bø* av Thorkildsen & Andreassen (2005). Området har flere lange, smale myrelementer med parallelle høljer og strenger og uten et klart sentrum eller høyeste punkt. Myra er avbildet i Vorren (1970). Eksentriske myrer kan ha parallelle høljer og strenger, men basert kun på flybilder, er det usikkert om noen av elementene i dette området kan tolkes som eksentrisk høymyr. Området er uansett stort, og myra ser ut til å være intakt, noe som øker verdien av området. Grad av hvelving bør imidlertid undersøkes nærmere før området eventuelt heves til å være av regional verdi. Se også merknad under 22. lokalitet.

22. lokalitet: Bømyra sentral
Type: Eksentrisk høymyr ?
UTM: WS 204 556
Størrelse: 400 m × 350 m
Verdivurdering: Lokal

Figur 14: Myrkompleks med elementer som kan minne om høymyr sentralt på Bømyra. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

Beskrivelse: Rundt et lite navnløst tjørn sør for veien til Sørmeia finnes strukturer som kan minne om høymyr (figur 14). Samlet sett danner imidlertid disse strengene og høljene ikke ringforma strukturer. Det kan hende at dette lille området utgjør en mindre del av et større myrkompleks, det vil si hele Bømyra, som kan defineres som atlantisk høymyr, det vil si en stor landskapsform med flere kupler og hvelvinger. Dette er imidlertid vanskelig å fastslå utelukkende på grunnlag av flybilder. Bømyra bør undersøkes nærmere for å se om den kan defineres som en atlantisk høymyr, eventuelt som terrengdekkende myr, i henhold til beskrivelsen av naturtypene i Direktoratet for naturforvaltning (1999). Verdien av Bømyra reduseres imidlertid av veiene, åkrene og uttakene i området.

23. lokalitet: Bømyra sør
Type: Eksentrisk høymyr ?
UTM: WS 204 543
Størrelse: 250 m × 150 m
Verdivurdering: Lokal

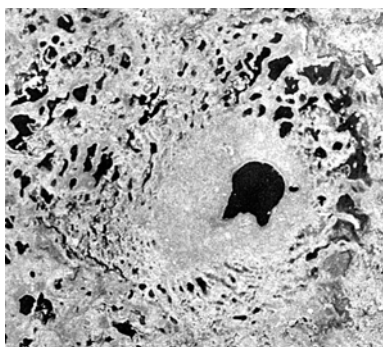
Beskrivelse: Ved foten av Bjørnebåsen ligger et ørlite element som kanskje kan tolkes som eksentrisk høymyr (figur 15). Myra har et fåtall høljer med en viss bueform. Myra er omkranset av hei. Verdien vurderes som liten.

Figur 15: Lite myrkompleks med elementer som kan minne om eksentrisk høymyr sør på Bømyra. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

24. lokalitet: Lovikmyra
Type: Eksentrisk høymyr
UTM: WS 310 484
Størrelse: 250 m × 200 m
Verdivurdering: Lokal

Beskrivelse: Thorkildsen & Andreassen (2005) identifiserte et eksentrisk høymyrkompleks på Hinnøya som de kalte Lovikdalen. På kartblad 1232 I, utgave 4-NOR, forekommer imidlertid stedsnavnet *Lovikdalen* 10 km sør for den oppgitte UTM-koordinaten. På denne koordinaten finnes et lite myrkompleks som kan tolkes å være eksentrisk høymyr med ei tjørn i sentrum (figur 16). Høljene er imidlertid ikke ringformet rundt tjørna. Dette gjelder spesielt på østsida av tjørna. Thorkildsen & Andreassen (2005) oppga størrelsen å være 1000 m × 500 m, men etter min oppfatning er komplekset langt mindre, kanskje ikke mer enn 250 m × 200 m. De uklare strukturene fører til at verdien settes til lokal.

Figur 16: Lite myrkompleks med elementer som kan minne om eksentrisk høymyr på Lovikmyra på Hinnøya. Utsnitt av flybilde fra Fjellanger Widerøe Foto.

4 Diskusjon

Av de 24 identifiserte forekomstene er 13 betraktet å være av lokal verdi, tre av regional-lokal verdi, fire av regional verdi, og fire av nasjonal (og da også av internasjonal) verdi. En av disse fire er imidlertid i ettertid blitt destruert i forbindelse med uttak av torv. Av de tre gjenværende er to konsentriske og en eksentrisk. Kun en av disse er allerede inkludert i et verneområde. Det er den konsentriske myra nord for Skogvollvatnet, som ikke vurderes som like stilren som den mellom Bardåa og Myraelva (jfr. Vorren 1979). Den eneste eksentriske myra av nasjonal verdi ligger innenfor planområdet for Andmyran Vindpark.

Selv om Andøya er kjent for sine mange forekomster av høymyrer, viser denne undersøkelsen at et kun fåtall er såpass store og stilrene at de kan betraktes å være av nasjonal verdi, og det er betenkelig at en av de aller vakreste høymyrene allerede har blitt ødelagt. Fra relativt nylige undersøkelser vet man at den eksentriske høymyra mellom Gårdselva og Nordelva (Bjerke m. fl. 2004) og den konsentriske høymyra nord for Skogvollvatnet (for eksempel Buys 1992) er intakte uten større inngrep. Status til den konsentriske myra mellom Bardåa og Myraelva er imidlertid mer usikker. Denne bør undersøkes nærmere.

Tre av de fire kompleksene av regional verdi er sentrert på nordøstligste del av Andøya. De er noe mindre enn de som er av nasjonal verdi, men har relativt sterke ringforma strukturer, noe som skiller dem fra myrene som er av lokal verdi. Den fjerde ligger ved Stokkelva på Sørsaura og har tydelige strukturer, men er relativt liten og mangler høljer.

Verdisettinga er kun basert på analyser av flybildeseriene. Som nevnt kan botaniske og zoologiske undersøkelser resultere i tilleggsinformasjon som kan gi ei videre verdiøkning. Det er ofte en rik fuglefauna knyttet til høymyrer (se for eksempel Bjerke m. fl. 2004). Myrene av regional og nasjonal verdi som ikke har vært underlagt botaniske og zoologiske undersøkelser tidligere, bør undersøkes nærmere. Det gjelder i praksis alle de fire av regional verdi og den allerede nevnte av nasjonal verdi. Slike undersøkelser kan også heve den samlede verdien av enkelte av de 16 høymyrene som her er vurdert å være av regional-lokal og lokal verdi.

Basert på de føringer gitt i offentlige utredninger og handbøker (Direktoratet for naturforvaltning 1999, Moen m. fl. 2001) er det naturlig at spesielt de gjenværende myrene av nasjonal verdi skånes for inngrep i all framtid, men at også de av regional verdi taes særskilt hensyn til.

5 Referanser

- Bjerke, J. W., Strann, K.-B., Frivoll, V. & Bergersen, E. 2004. Konsekvensutredning for Andmyran vindpark i Andøy kommune, nordland – berggrunn, vegetasjon, fugl og annet dyreliv. *NINA Oppdragsmelding* 855: 1-29.
- Buys, E. 1992. Mire morphology, vegetation and hydrochemistry of the Andmyran mire reserve. *Tromsø Naturvitenskap* 70: 1-164.
- Direktoratet for naturforvaltning 1999. *Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13. Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim.
- Edvardsen, H. 1988. *Bollemysrene i Lofoten: en plantesosiologisk og økologisk studie*. Hovedoppgave i økologisk botanikk, Universitetet i Tromsø, Tromsø. Upublisert.
- Flakstad, N., Sollid, J. L. & Tolgensbakk, J. 1985. *Nordre Andøya, kvartærgeologi og geomorfologi 1:50 000*. Geografisk institutt, Universitetet i Oslo.
- Moen, A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss.
- Moen, A., Skogen, A., Vorren, K.-D. & Økland, R. H. 2001. Myrvegetasjon. I: Fremstad, E. & Moen, A. (red.): *Truete vegetasjonstyper i Norge*, s. 105-124. NTNU Vitenskapsmuseet Rapport Botanisk Serie 2001-4. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Vitenskapsmuseet, Trondheim.
- Statens vegvesen 2005. *Konsekvensanalyser*. Statens Vegvesen Handbok-140, oppdatert høringsversjon. Statens vegvesen, Vegdirektoratet, Oslo. Foreløpig upublisert.
- Thorkildsen E. & Andreassen, A. (redaktører) 2005. *Andmyran Vindpark – konsesjonssøknad med konsekvensutredning*. Andmyran Vindpark AS, Risøyhamn.
- Vorren, K.-D. 1970. Nedbørsmysrene og deres verneverdi. *Ottar* 66: 7-24.
- Vorren, K.-D. 1979. Myrinventeringer i Nordland, Troms og Finnmark, sommeren 1976, i forbindelse med den norske myrreservatplanen. *Tromsø Naturvitenskap* 3: 1-118.

NINA Rapport 82

ISSN:1504-3312

ISBN: 82-426-1626-4

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: NO-7485 Trondheim

Besøks/leveringsadresse: Tungasletta 2, NO-7047 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 73 80 14 01

Organisasjonsnummer: 9500 37 687

<http://www.nina.no>